

Osvětlování památek

J. Hollan, Hvězdárna a planetárium M. Koperníka v Brně

2005

Osvětlení budovy či pomníku

– velká změna přírodního nočního prostředí

Tma: základní atribut noci

Část první:

Ochrana noci

Znečištění nočního prostředí

uměle přidaným světlem:

jediné znečištění, které dosud rychle roste.

Růst by měl být zastaven a obrácen v pokles,

abychom se dostali na udržitelnou cestu.

Podobnosti s emisemi fosilního uhlíku.

Oba polutanty byly považovány před 30 lety za neškodné,
oba jsou velmi nebezpečné.

Řešení: přestat plýtvat, začít se chovat odpovědně

Základní pravidla pro budoucnost by měla být v zákoně:

- **Nesvítit vodorovně a nahoru**
- Používat jen tolik světla, kolik vyžadují bezpečnostní normy, a ne více než 1 nit nebo 10 luxů v ostatních případech
- Zajistit, že se množství světla dá během noci podstatně snížit
- Stanovit limit pro jas reklam
- Zvláště zranitelné lokality chránit provizorními opatřeními ihned
- Umožnit obcím, aby mohly napravit i dnešní stav

Výjimky:

dopravní signály,

krátkodobé svícení,

slabé zdroje (nanejvýš zářivky do 23 W, žárovky do 100 W)

Dobrá zkušenost z Lombardie od roku 2000

Tlumení světelných zdrojů

(dobrý příklad z Brna)

Kdo má námitky?

Nemoci (rakoviny, obezita), tma a spánek

Příroda, oslnění, svícení na cizí pozemky

PARK HOURS

OPEN FROM:
SUNRISE UNTIL
1/2 HOUR AFTER
SUNSET

**NO
TRESPASSING
AT OTHER
TIMES**

Dopady nedbalého svícení (2003, tisíc osob z celé ČR)

- **decimované počty hmyzu** aktivního v noci (s dopady na celé ekosystémy),
- **poruchy spánku** u statisíců osob, působené venkovním osvětlením jako jednou ze dvou hlavních subjektivně udávaných příčin,
- nežádoucí, nedostatečně potlačené světlo do ložnic, postihující dalšího třičtvrtě miliónu lidí,
- potřebu nočního zatemňování ložnic, které jako dostatečně účinné používají další dva milióny osob,

- běžné **oslňování** stálým osvětlením, které ve venkovním prostředí zažívá několik miliónů osob,
- vizuální náhrada skutečné noční krajiny spoustou lamp, kterou jako nežádoucí pocítují čtyři milióny lidí,
- silně snížená viditelnost hvězd vinou oslnění, která vadí rovněž čtyřem miliónům obyvatel,
- světlé noční nebe i v místech, kde nic neoslňuje, což vadí dvěma a půl miliónu Čechů.

Část druhá:

Osvětlování pro ozdobu

Světýlka pro radost

Světlo jako scénický prostředek

Zpěv či slova v tichu,
dobrý a špatný učitel.
Světlo v šeru.

První krok: odstranit rušivé světlo

Kolik světla nového, kam, kdy a proč vůbec?

Kdy je tma lepší (tajemné siluety).

Večery všední a slavnostní.

Ohňostroje a vánoční stromek.

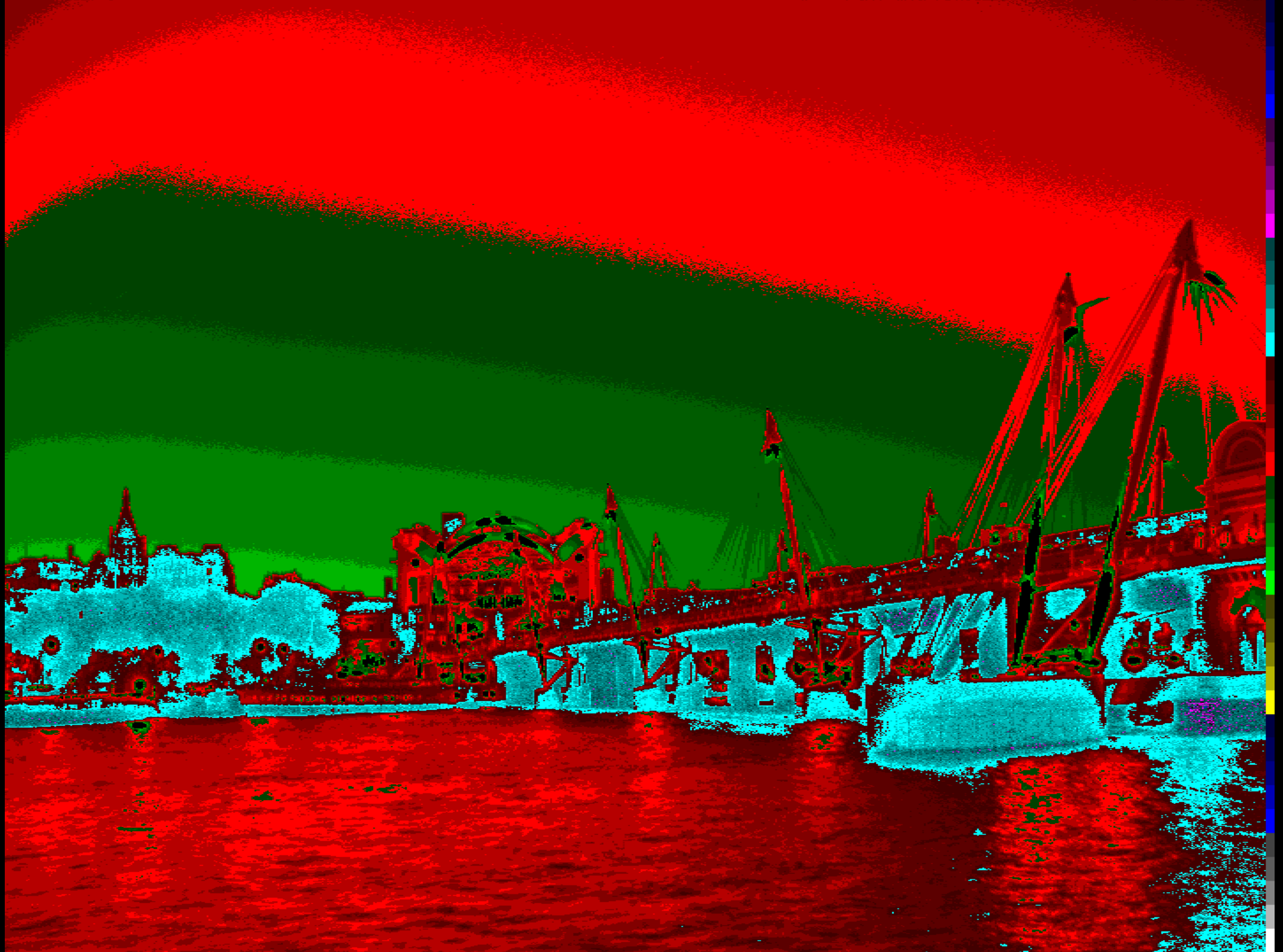
Příklad Benátek

Příklady z Londýna

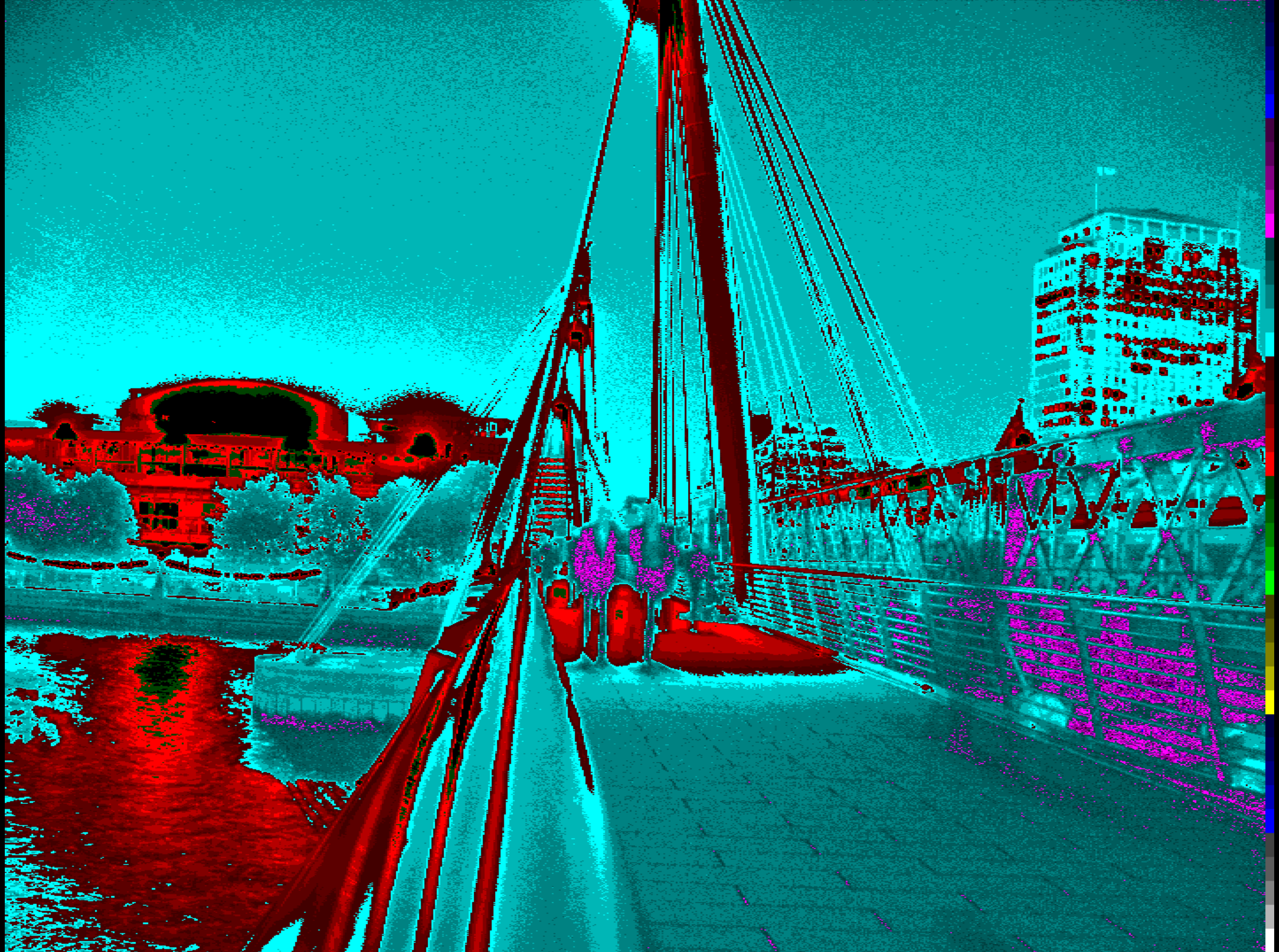

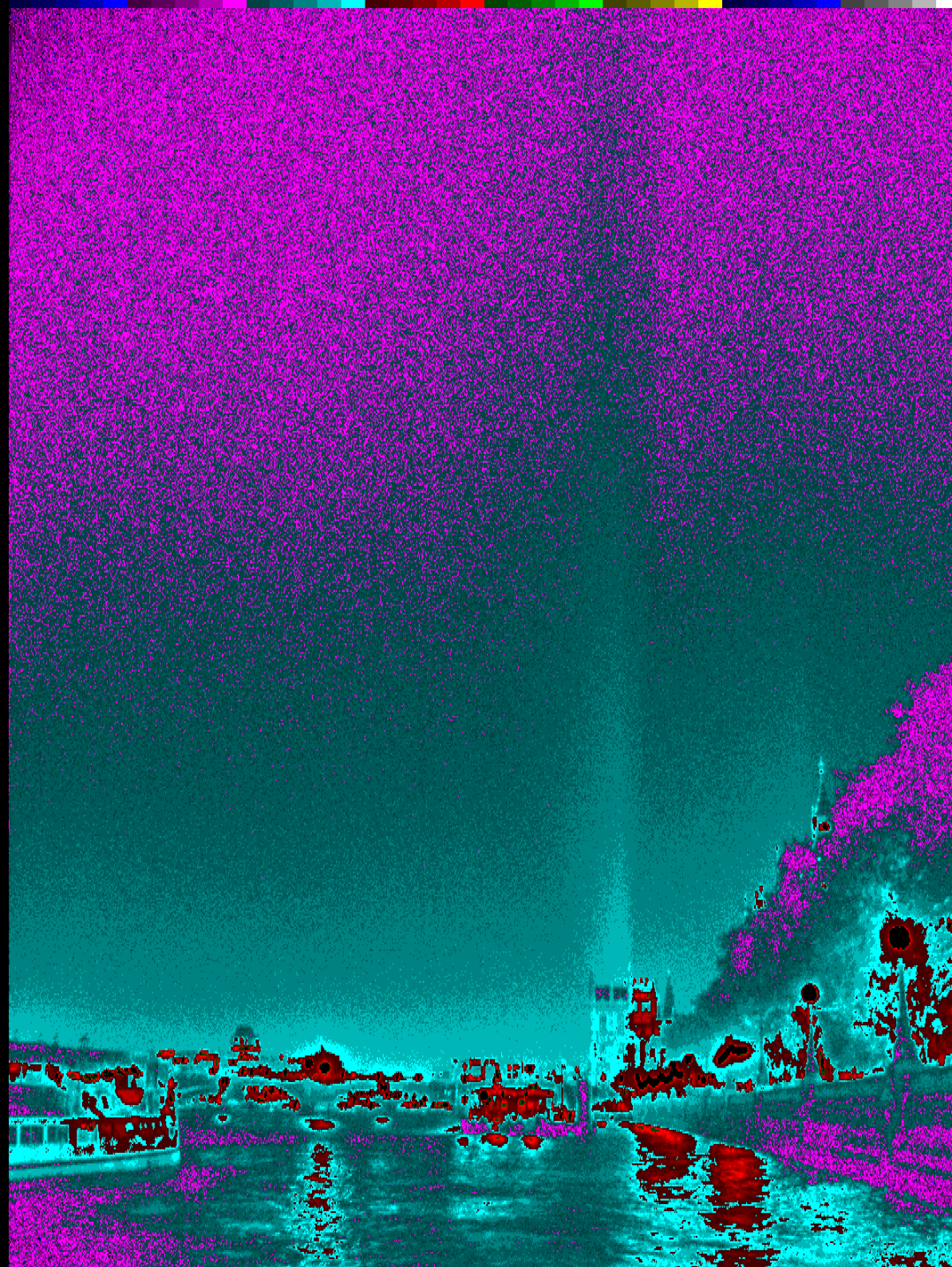

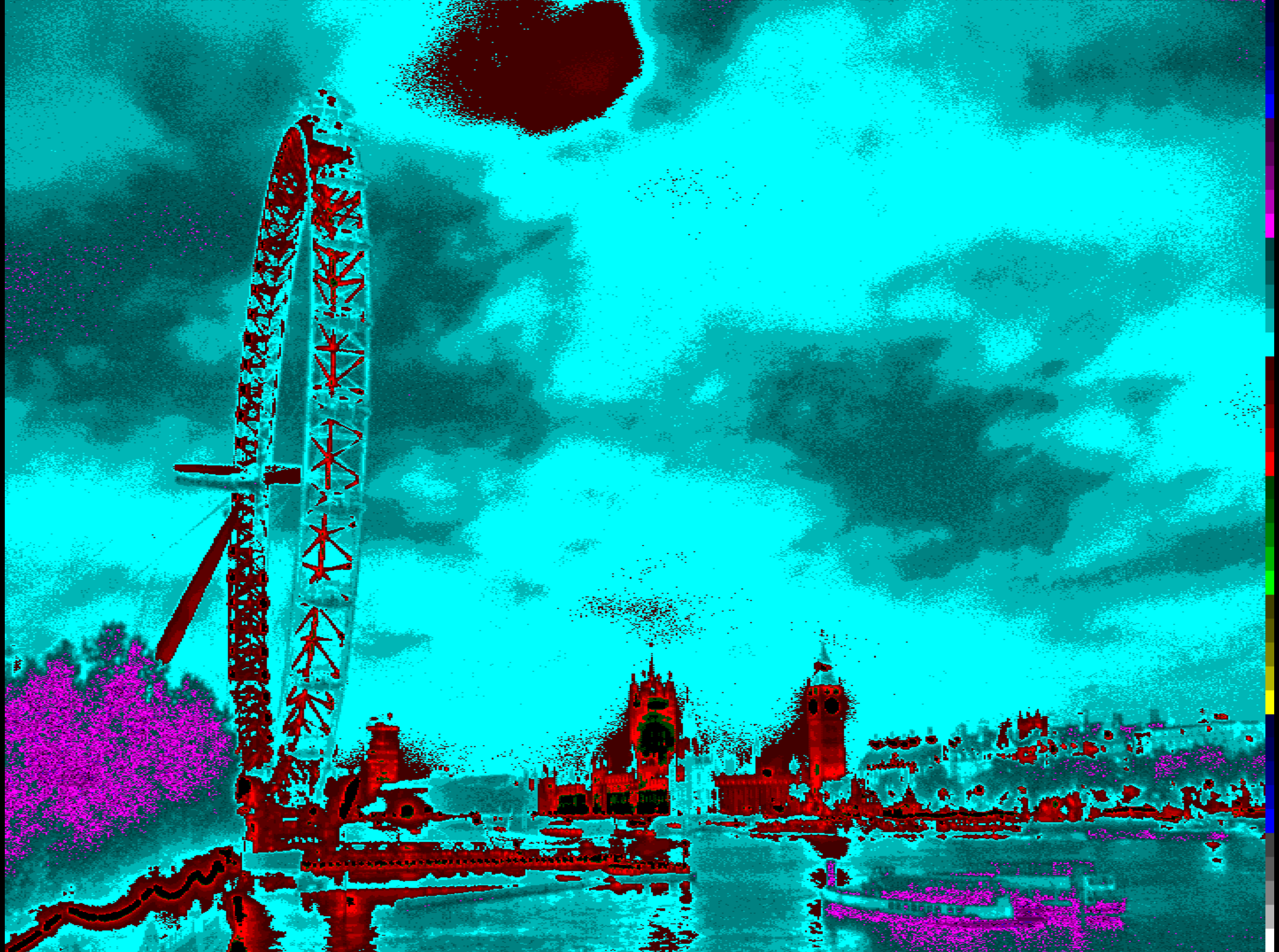

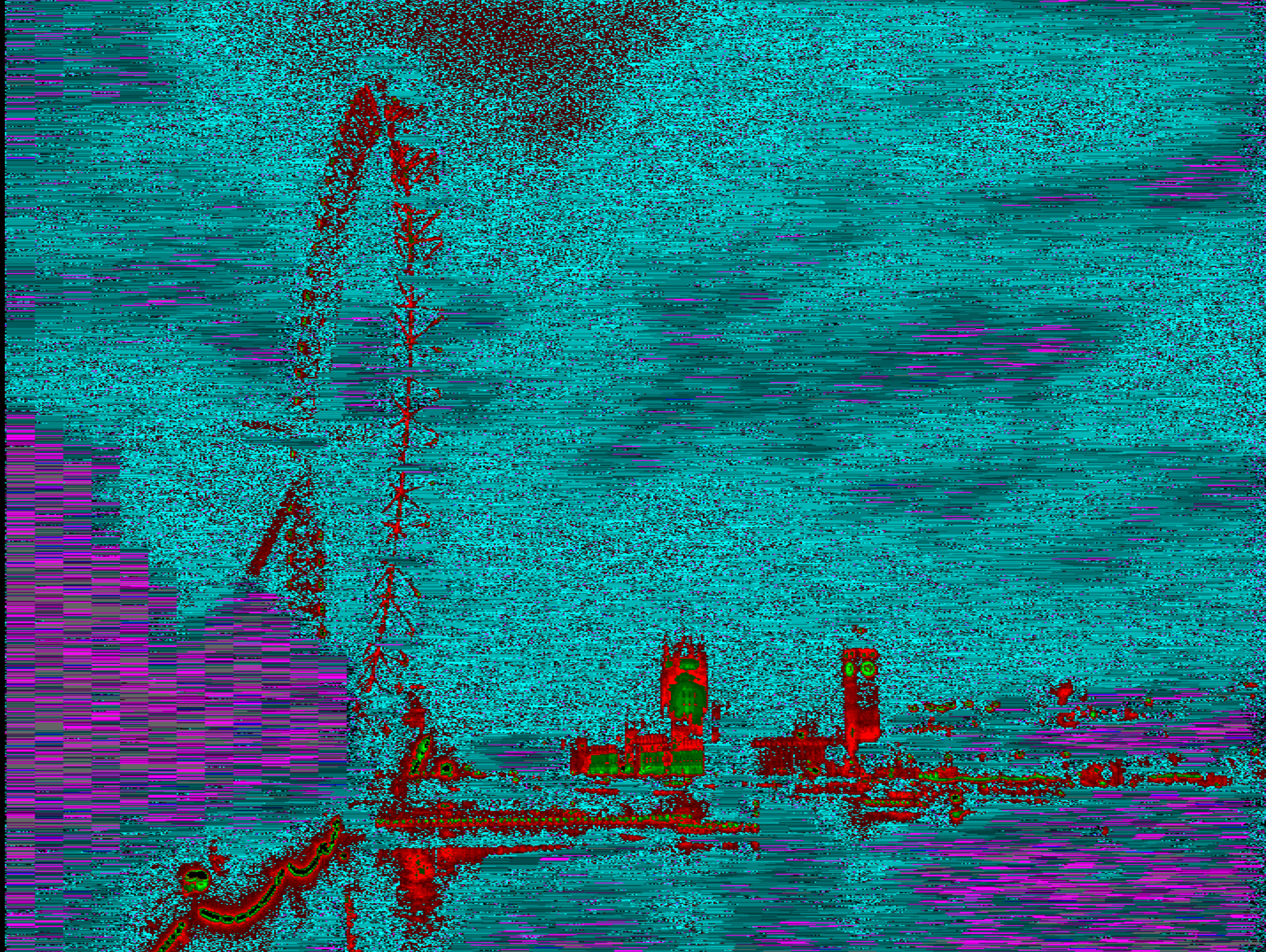

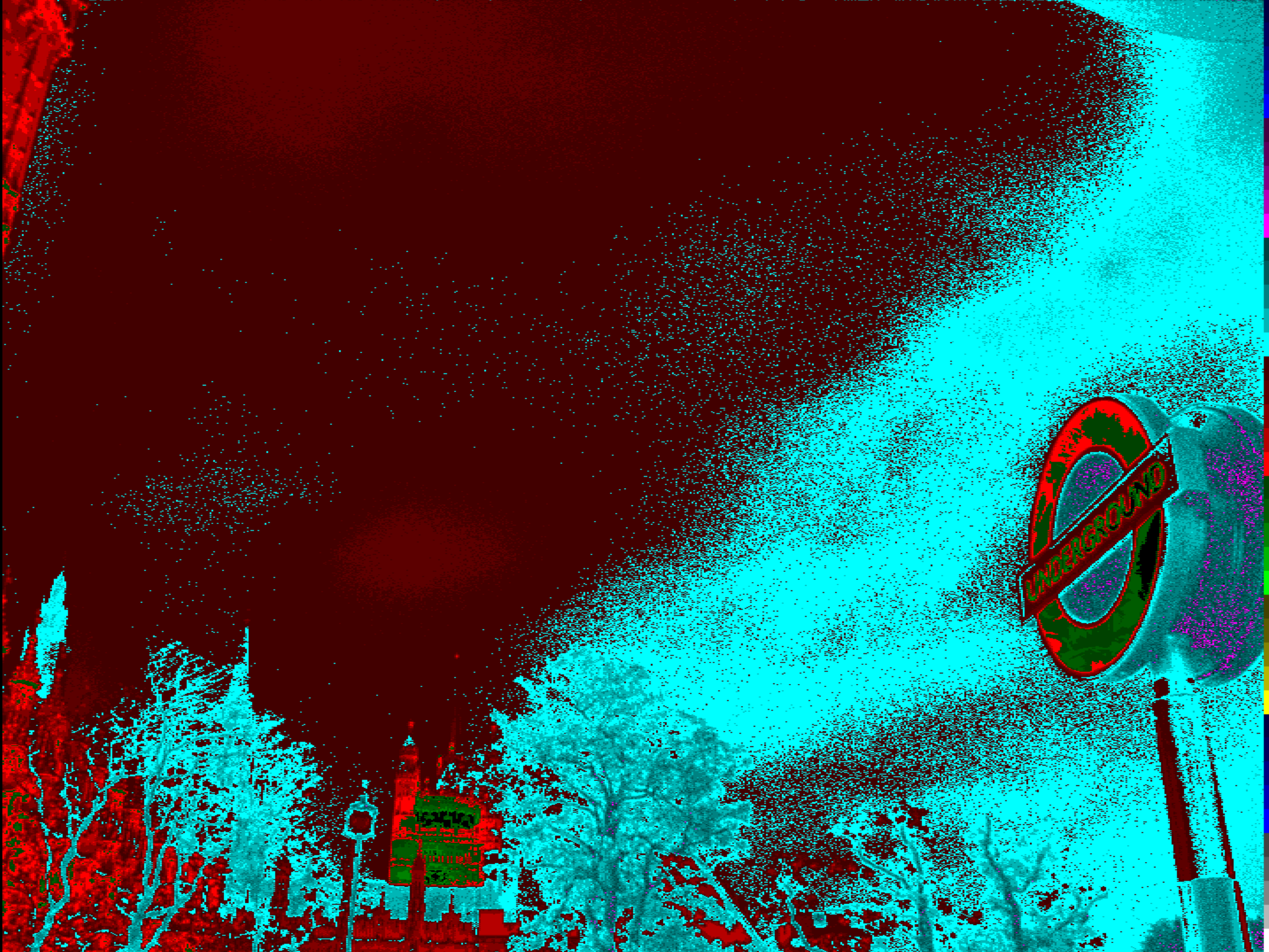

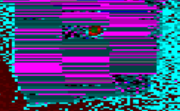
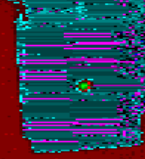
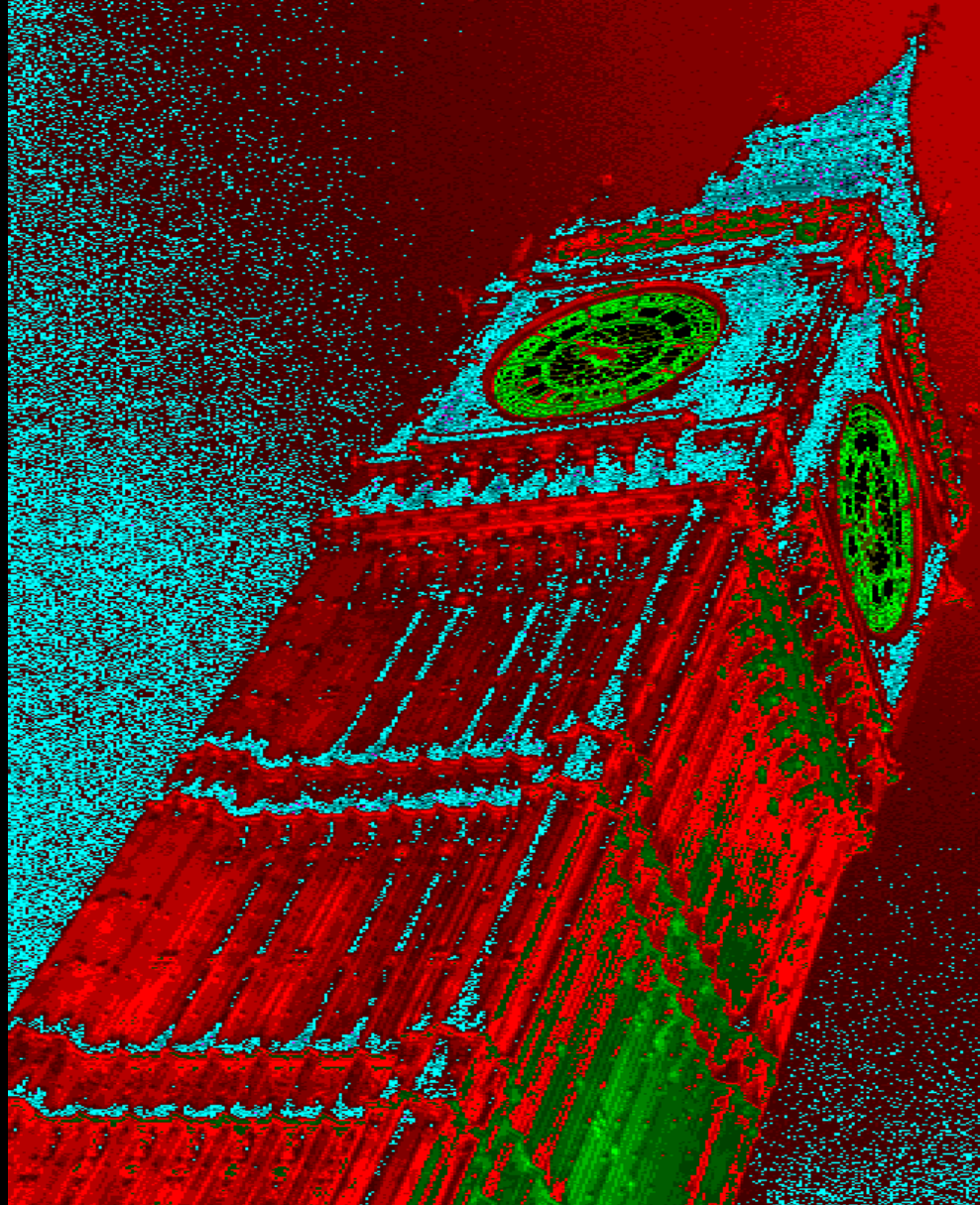

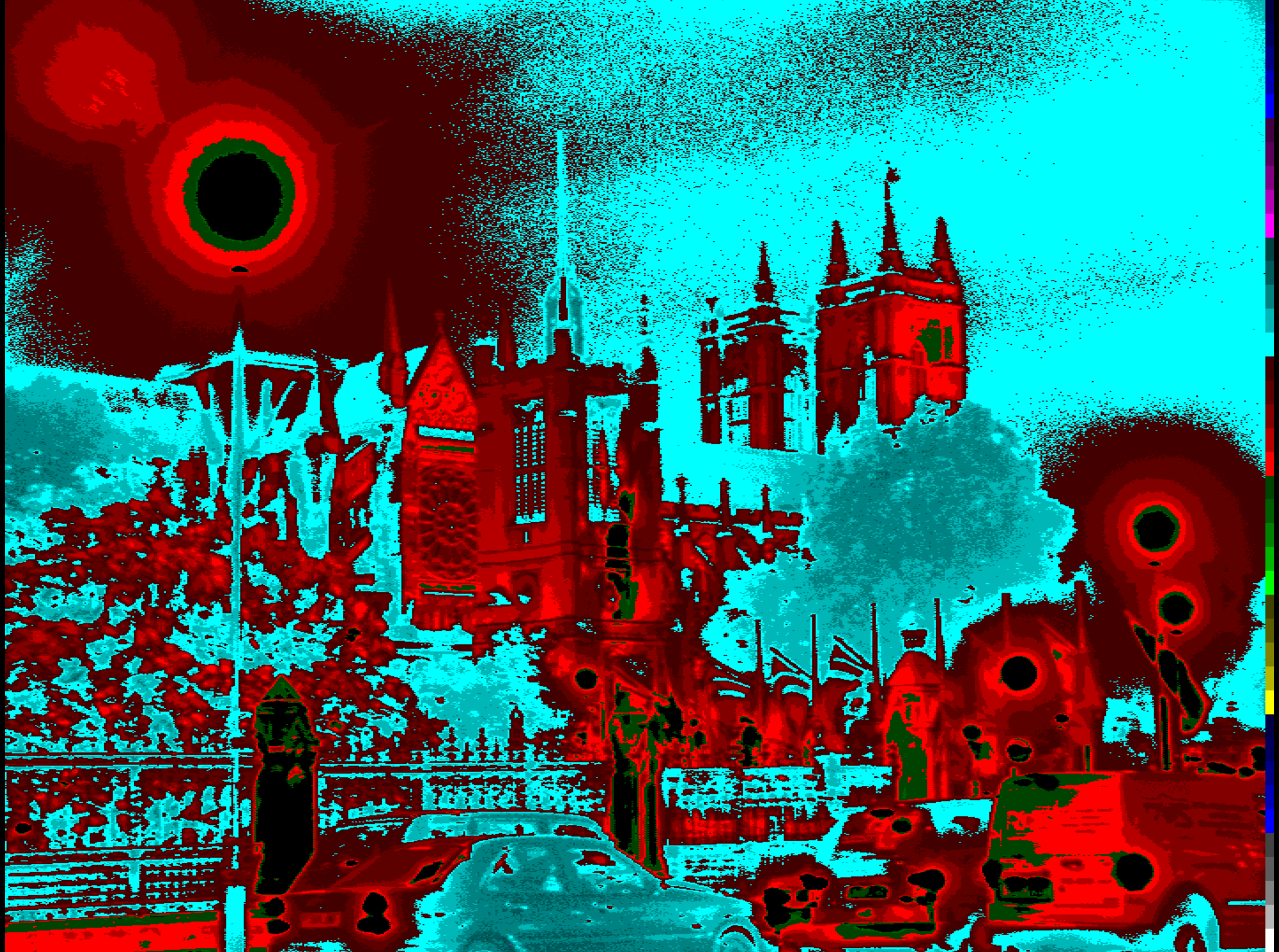

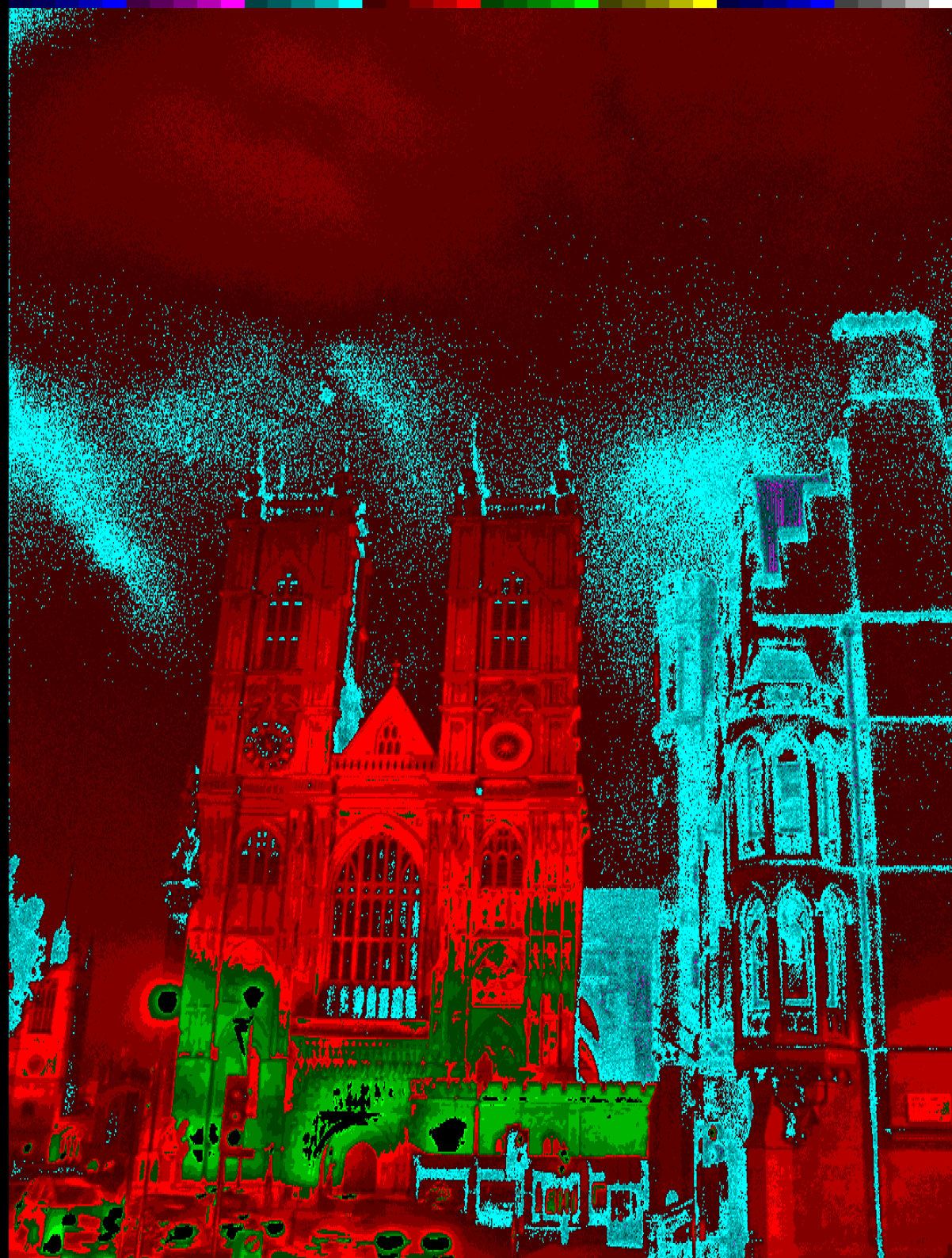

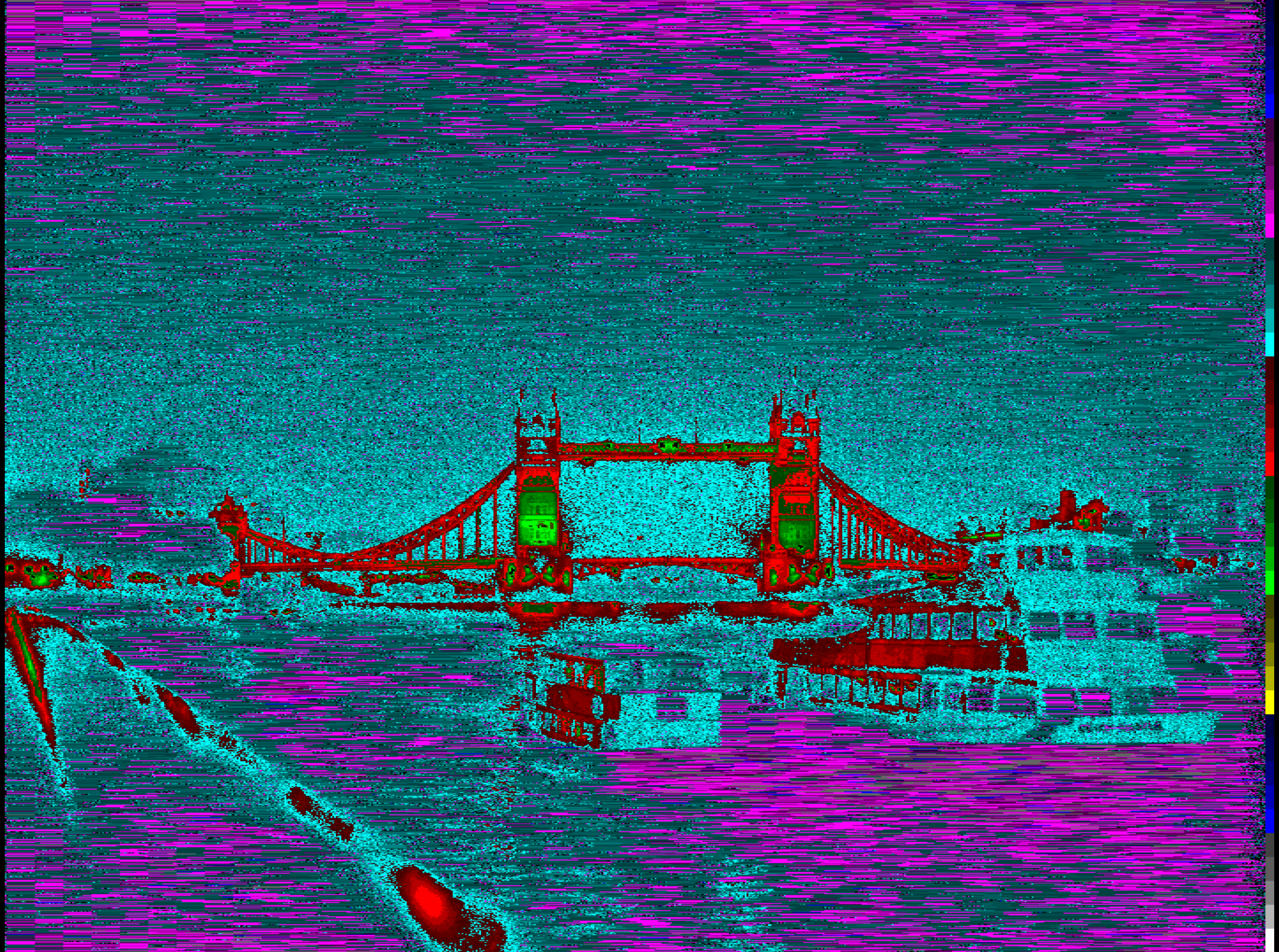

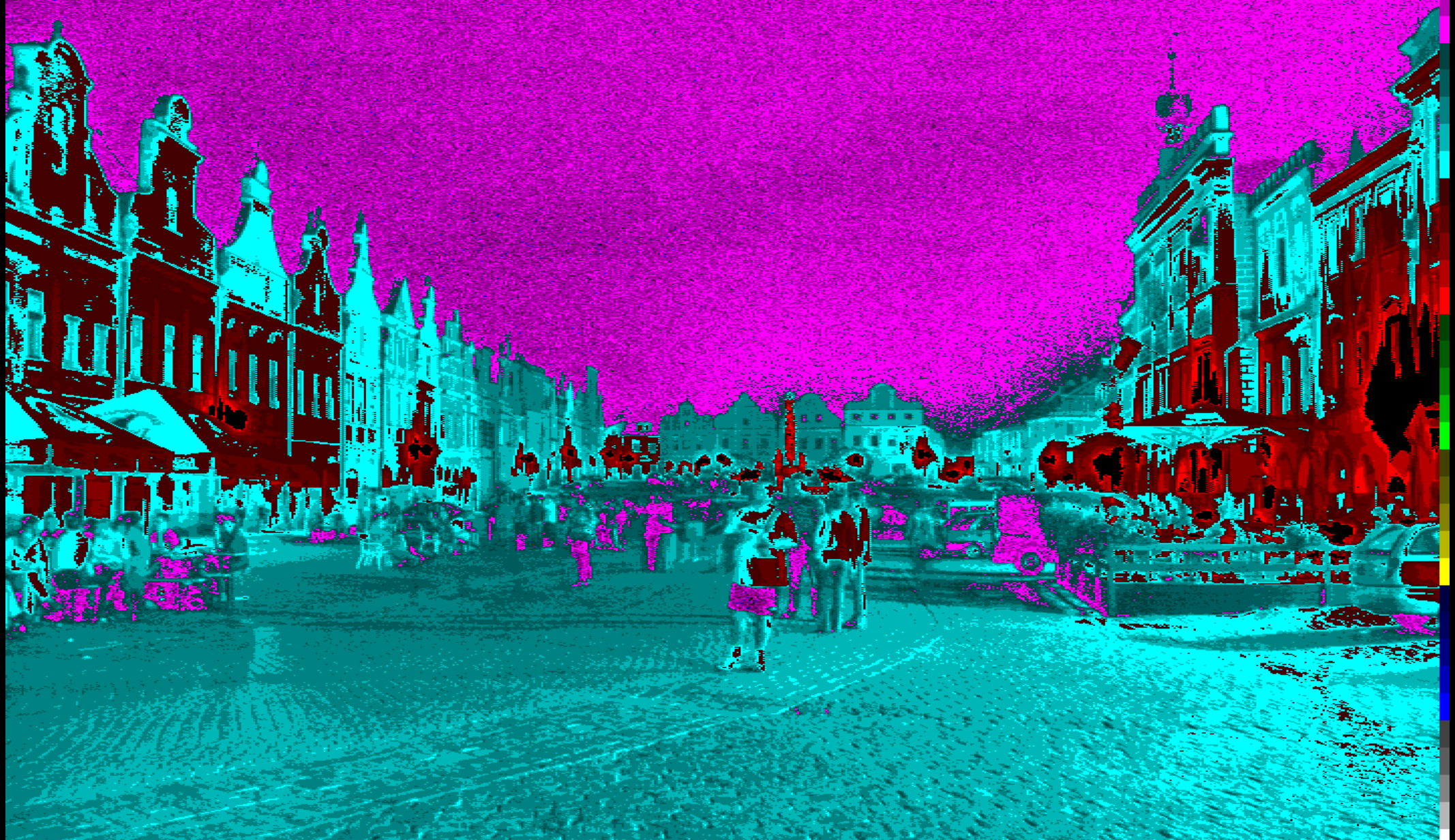

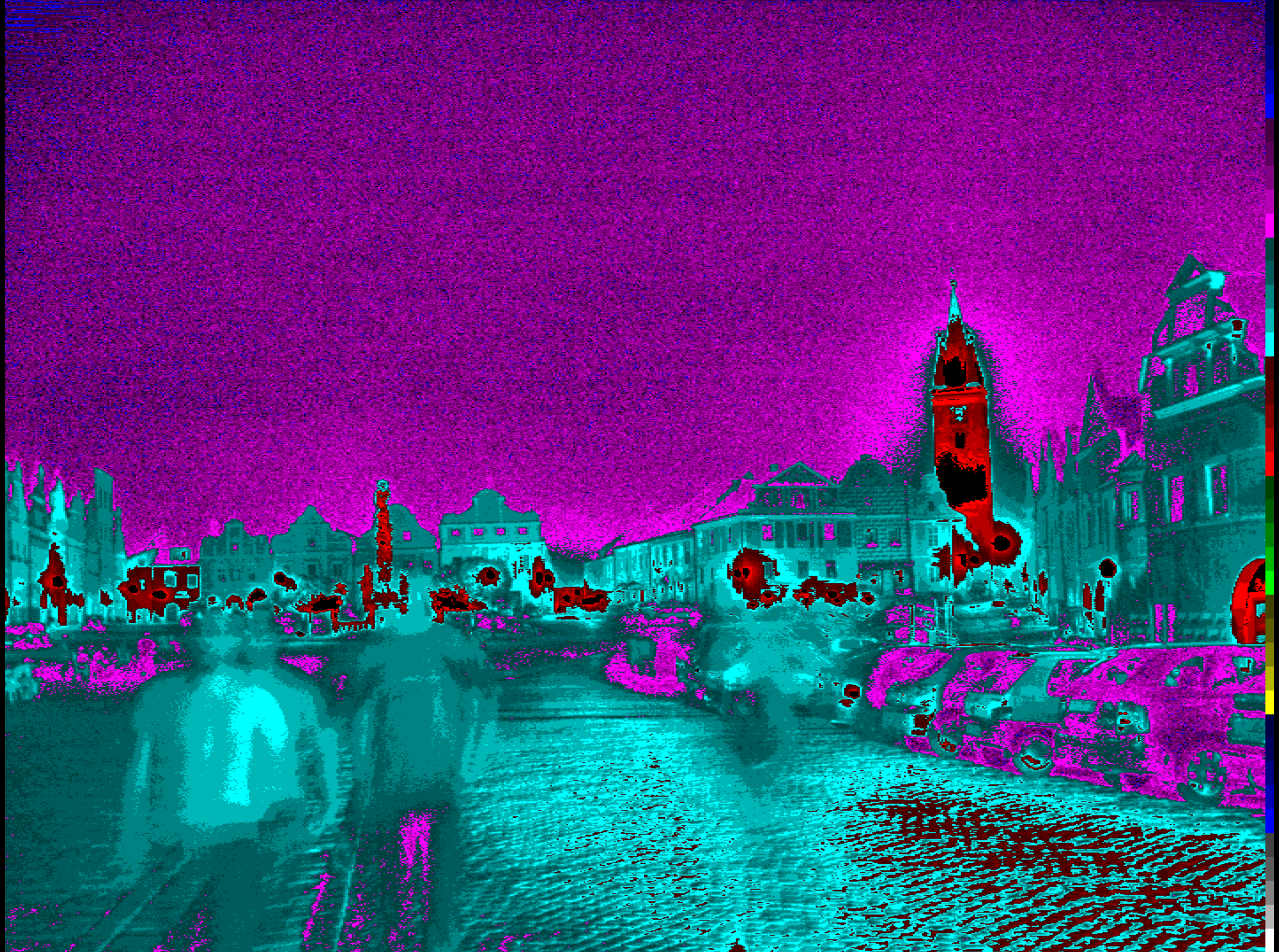

z Telče

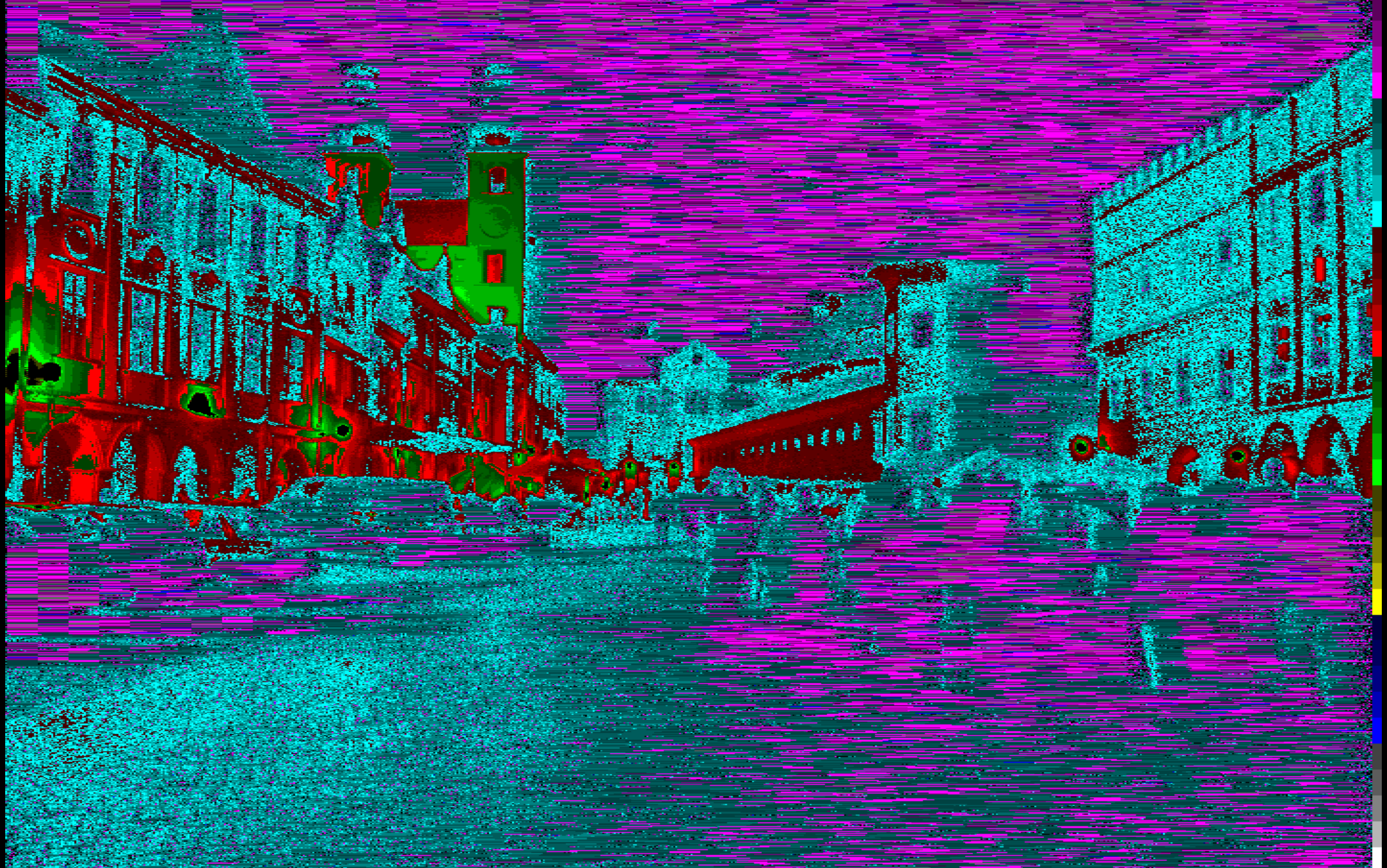

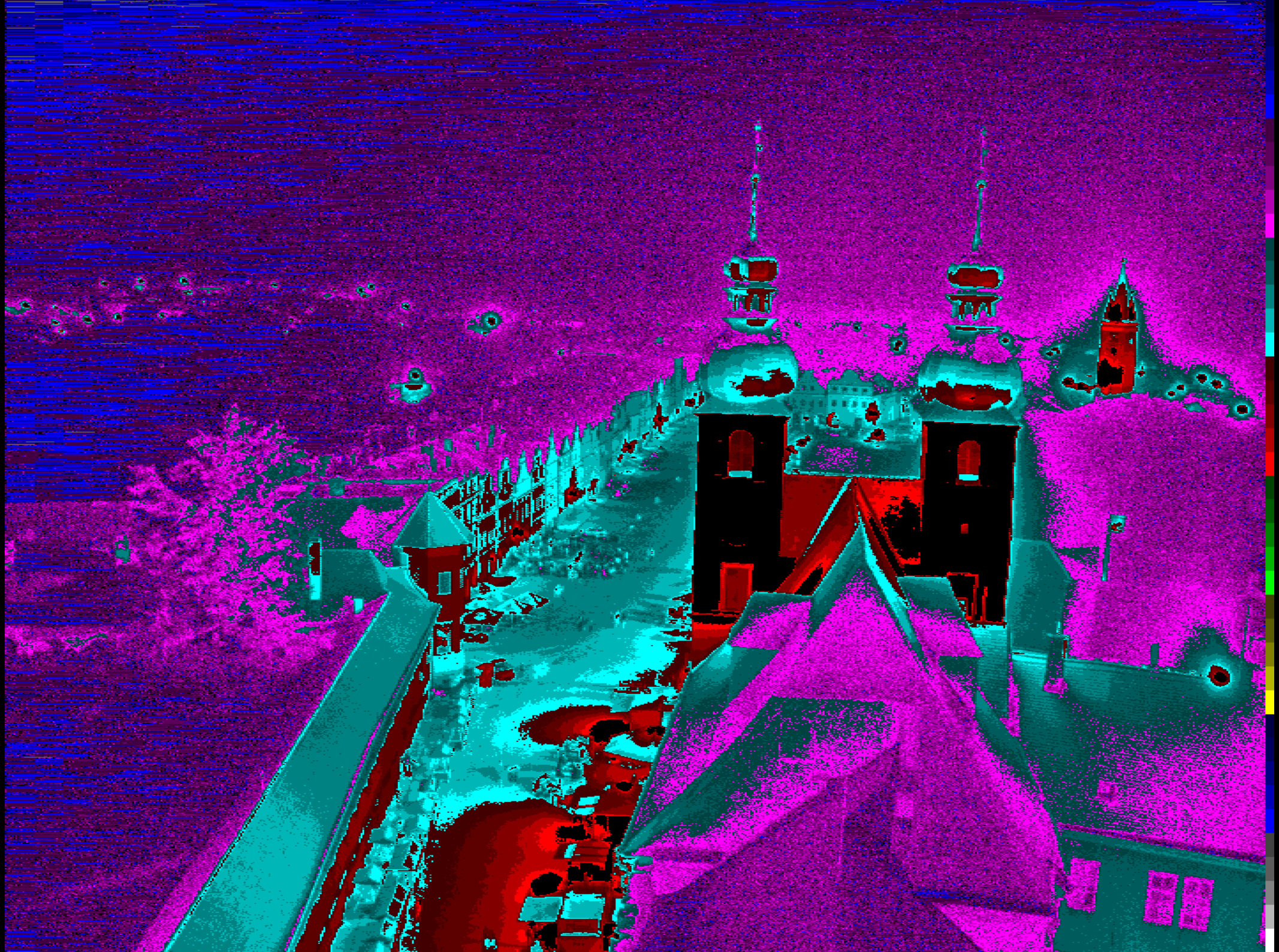

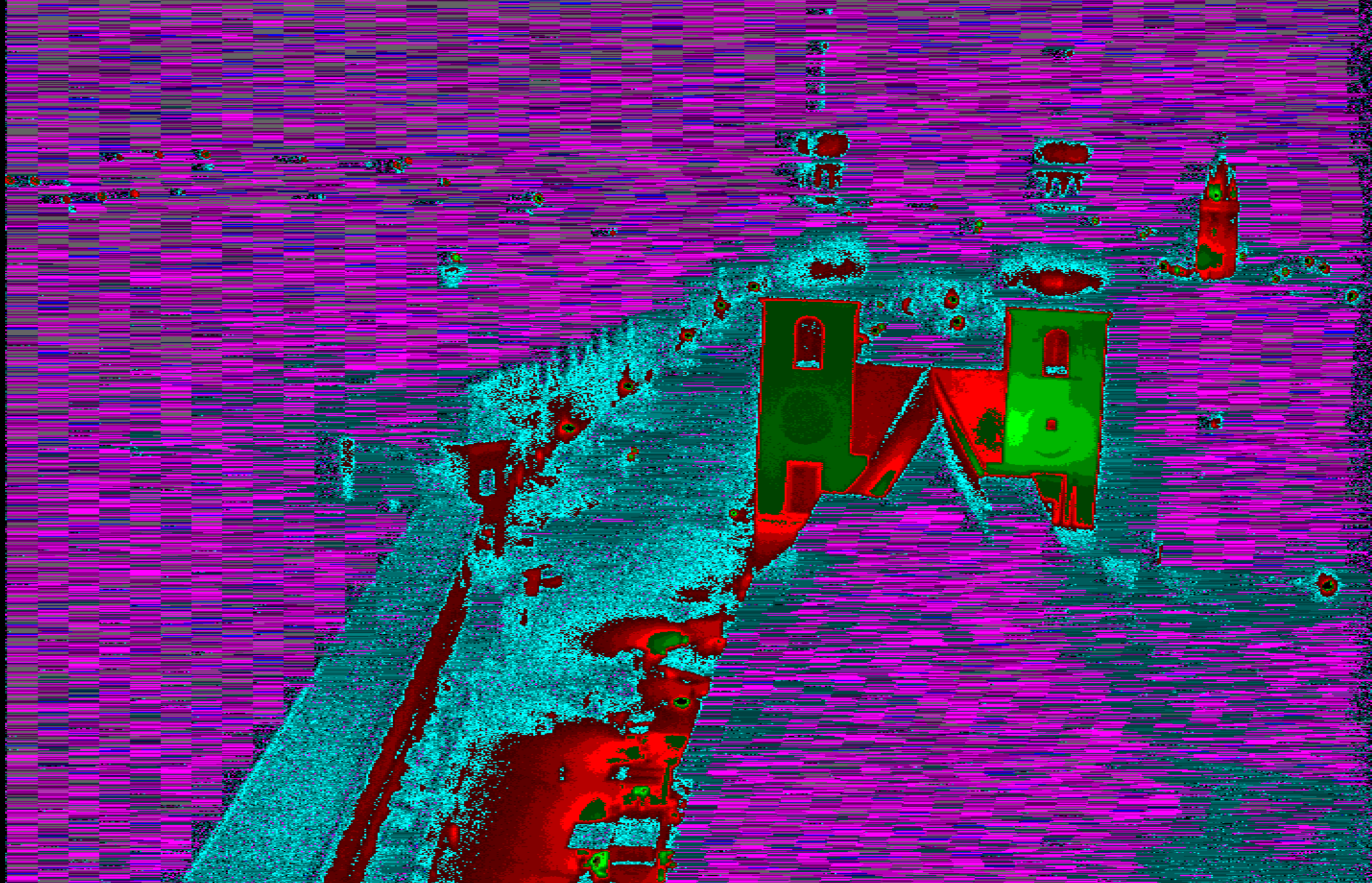

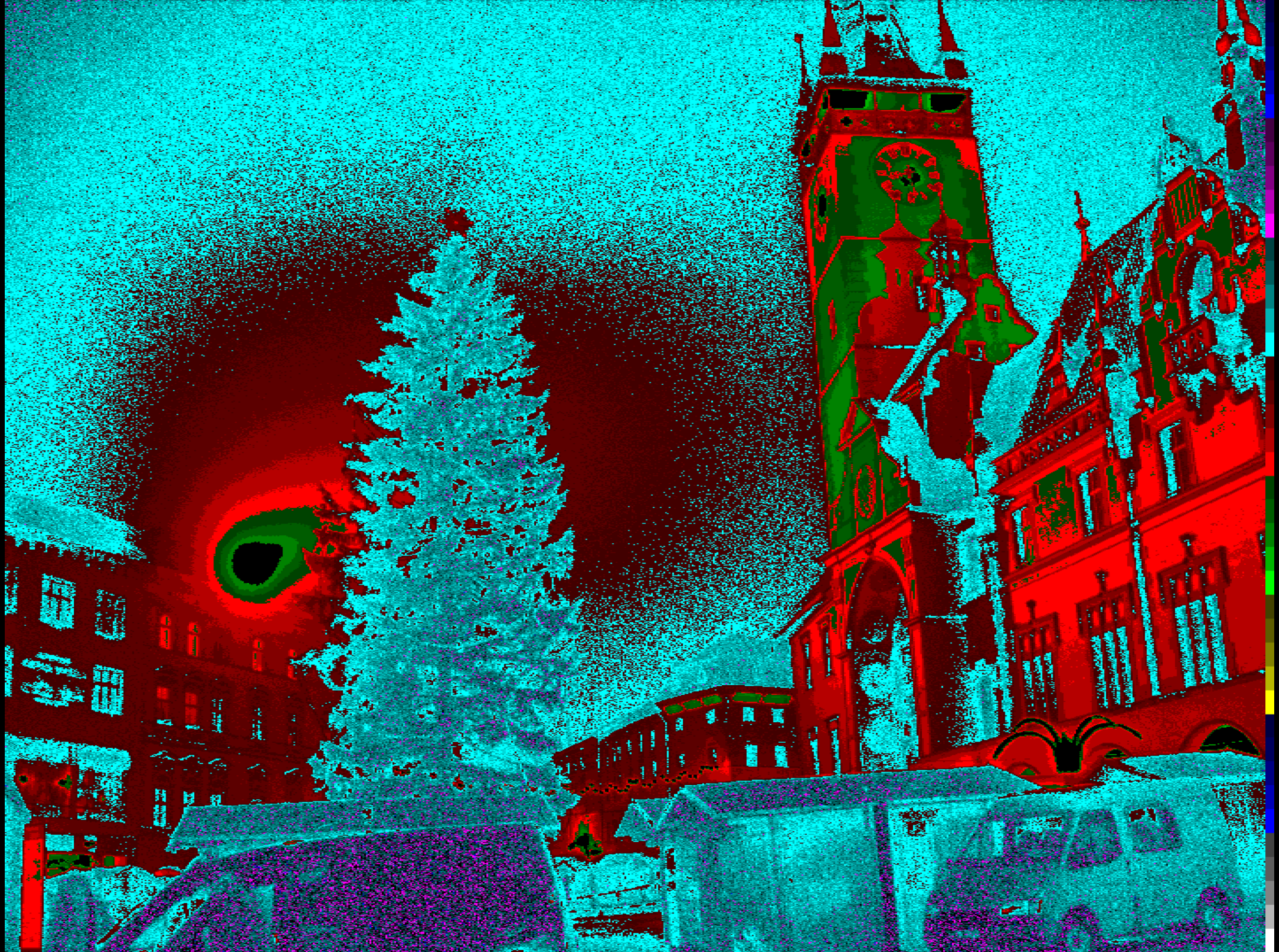

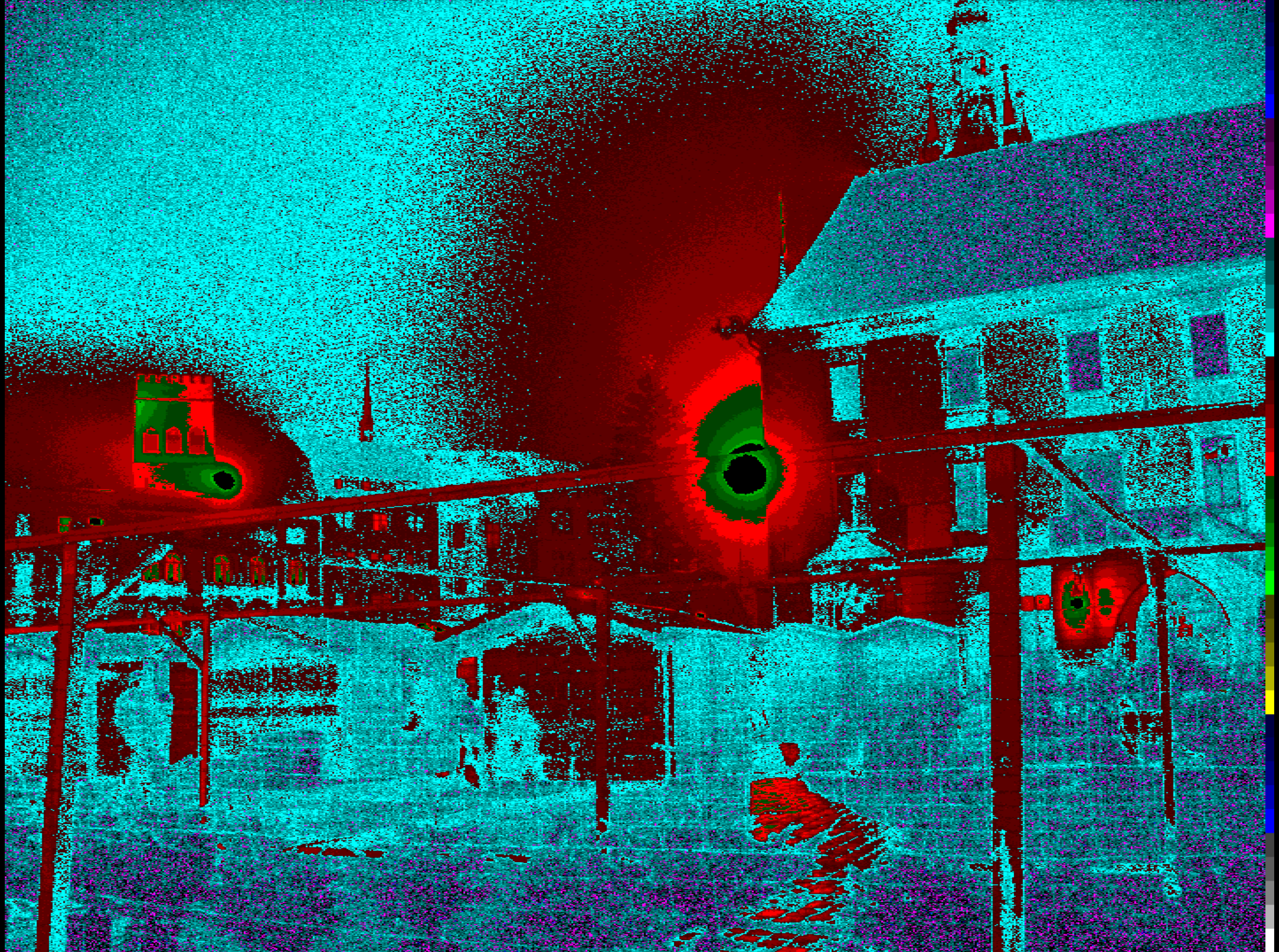

z Olomouce

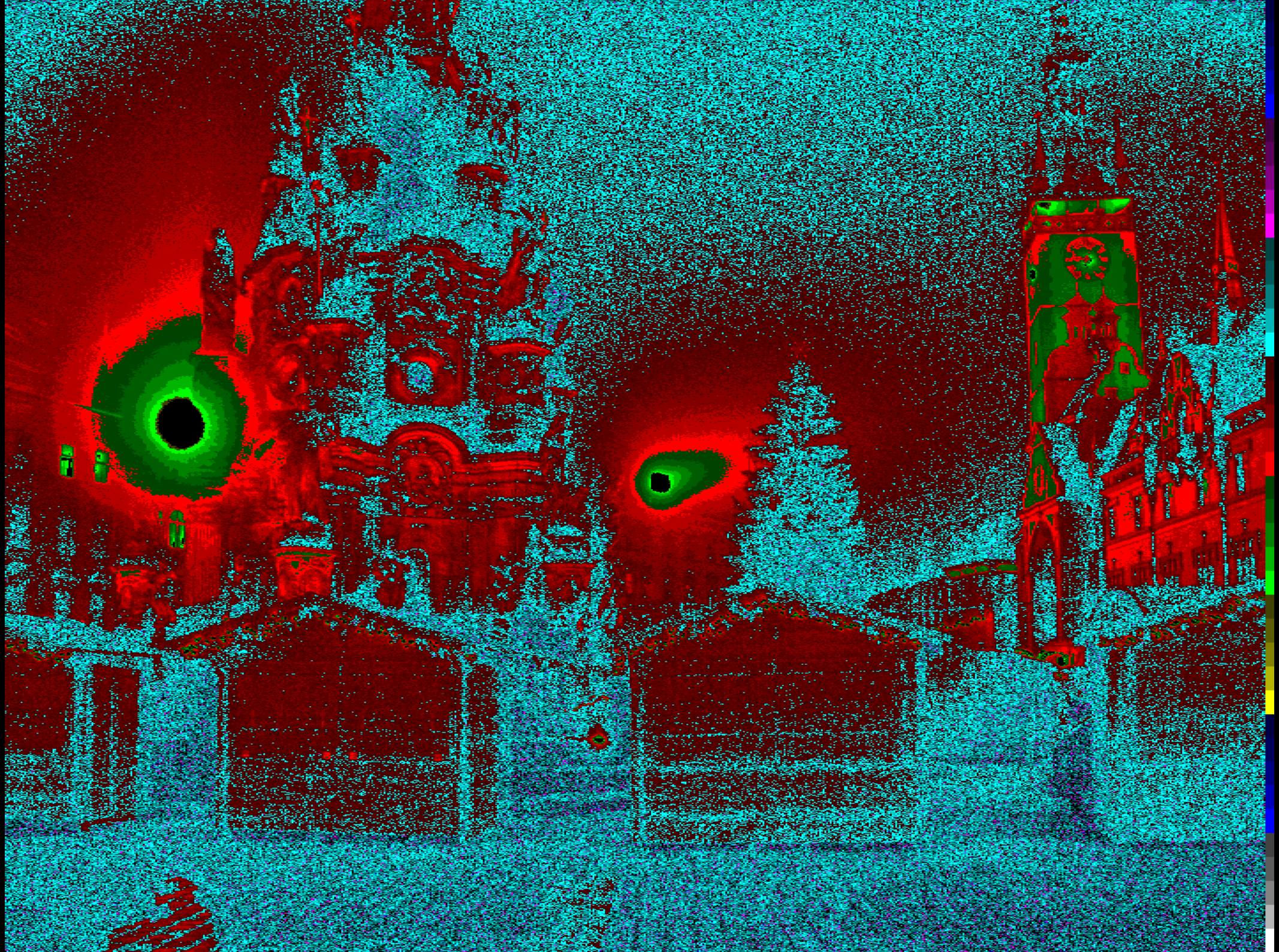

z Prostějova

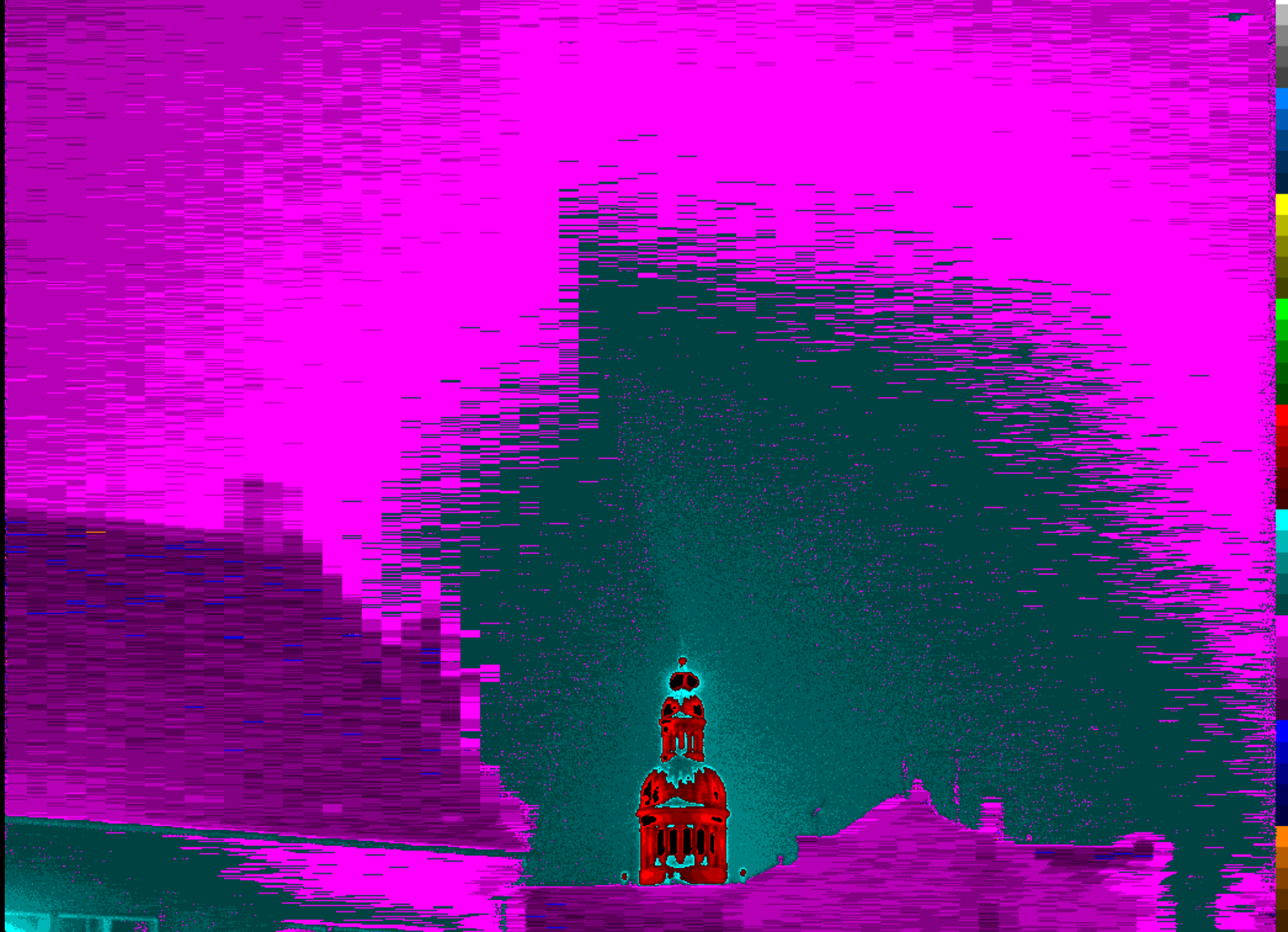

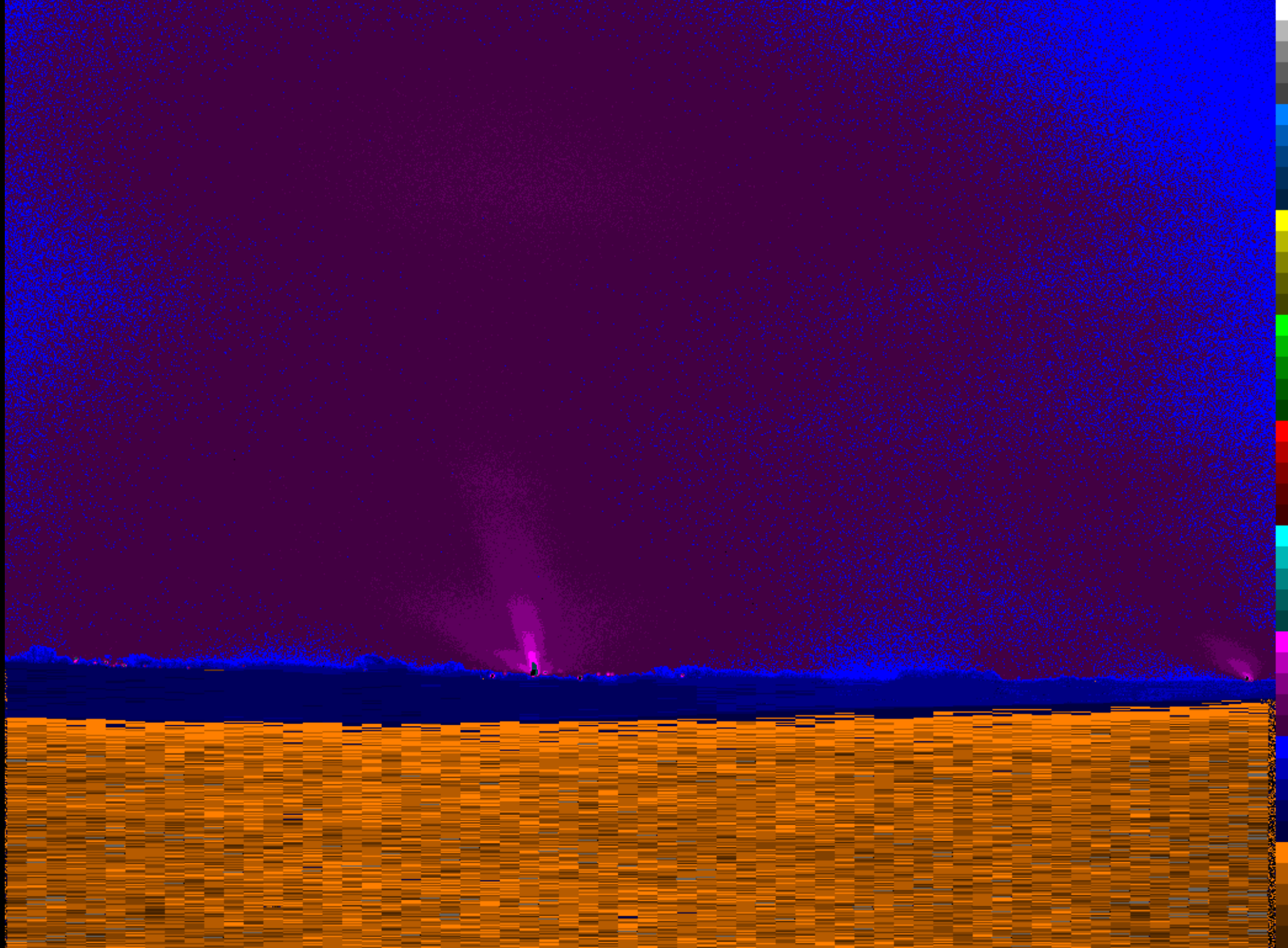

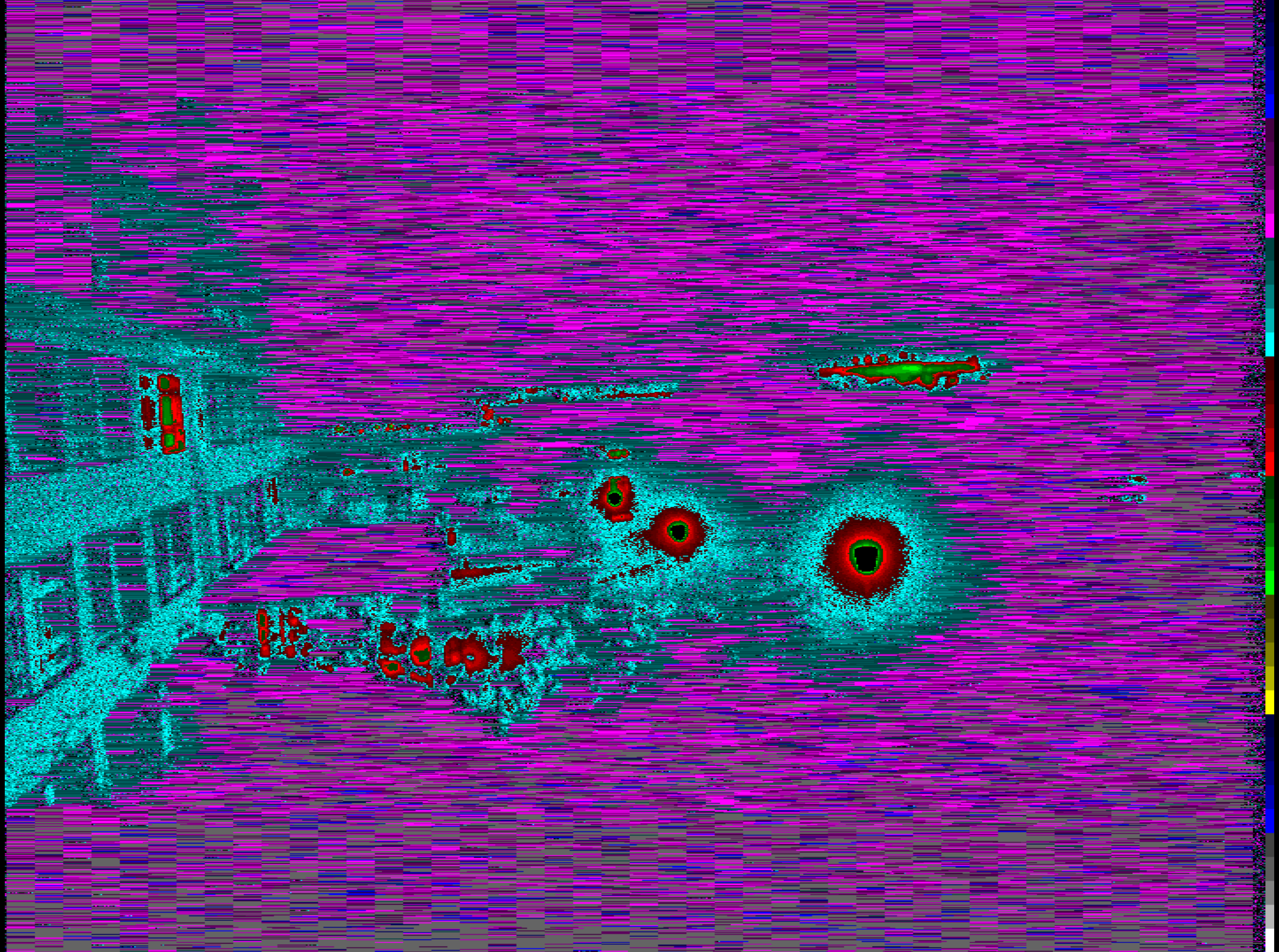

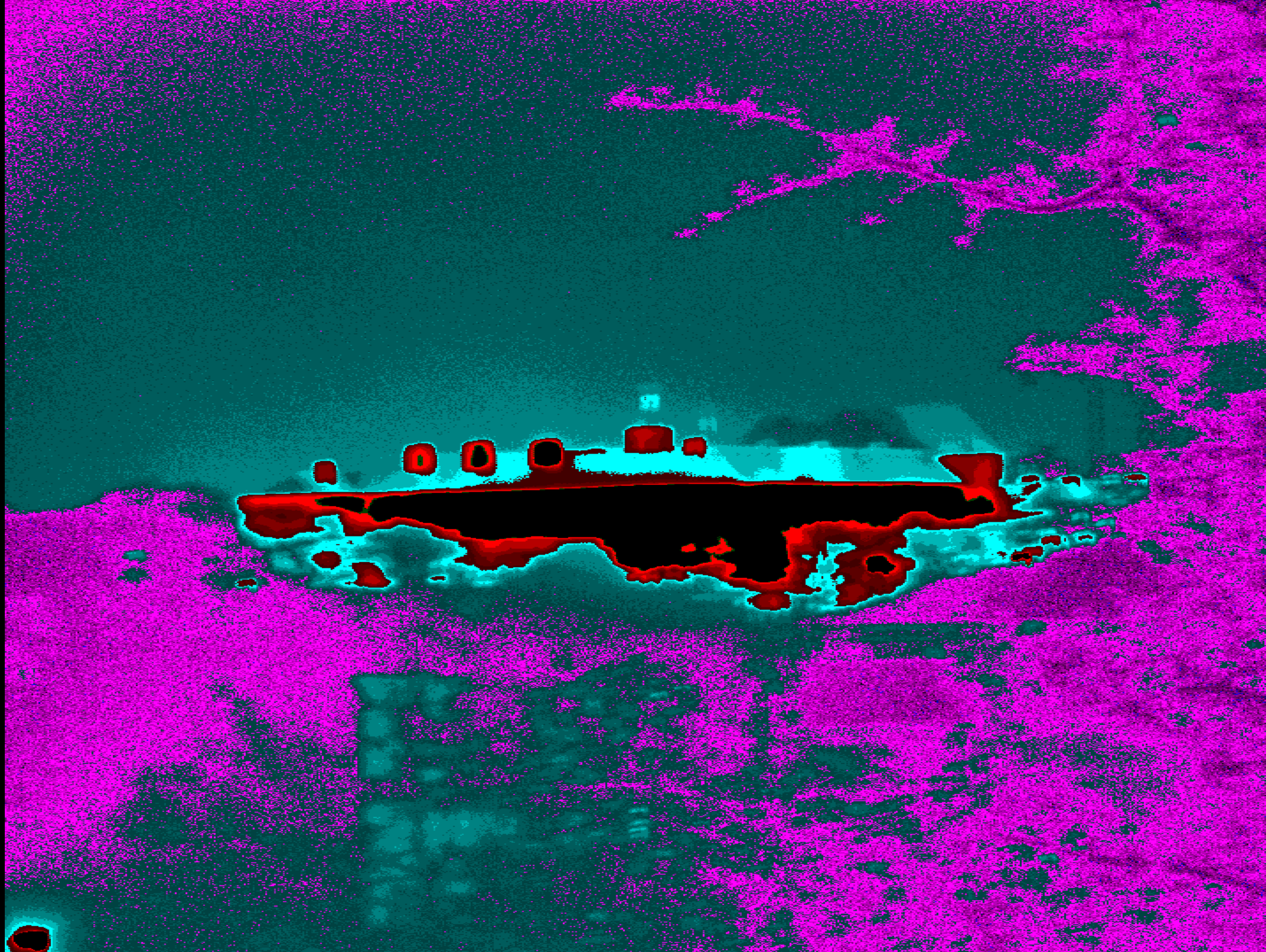

z Brna

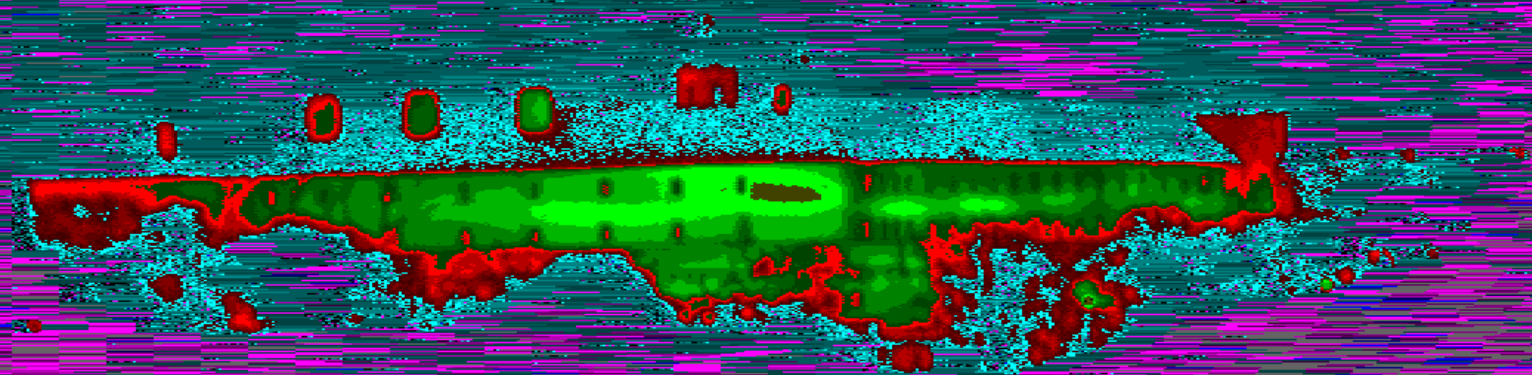

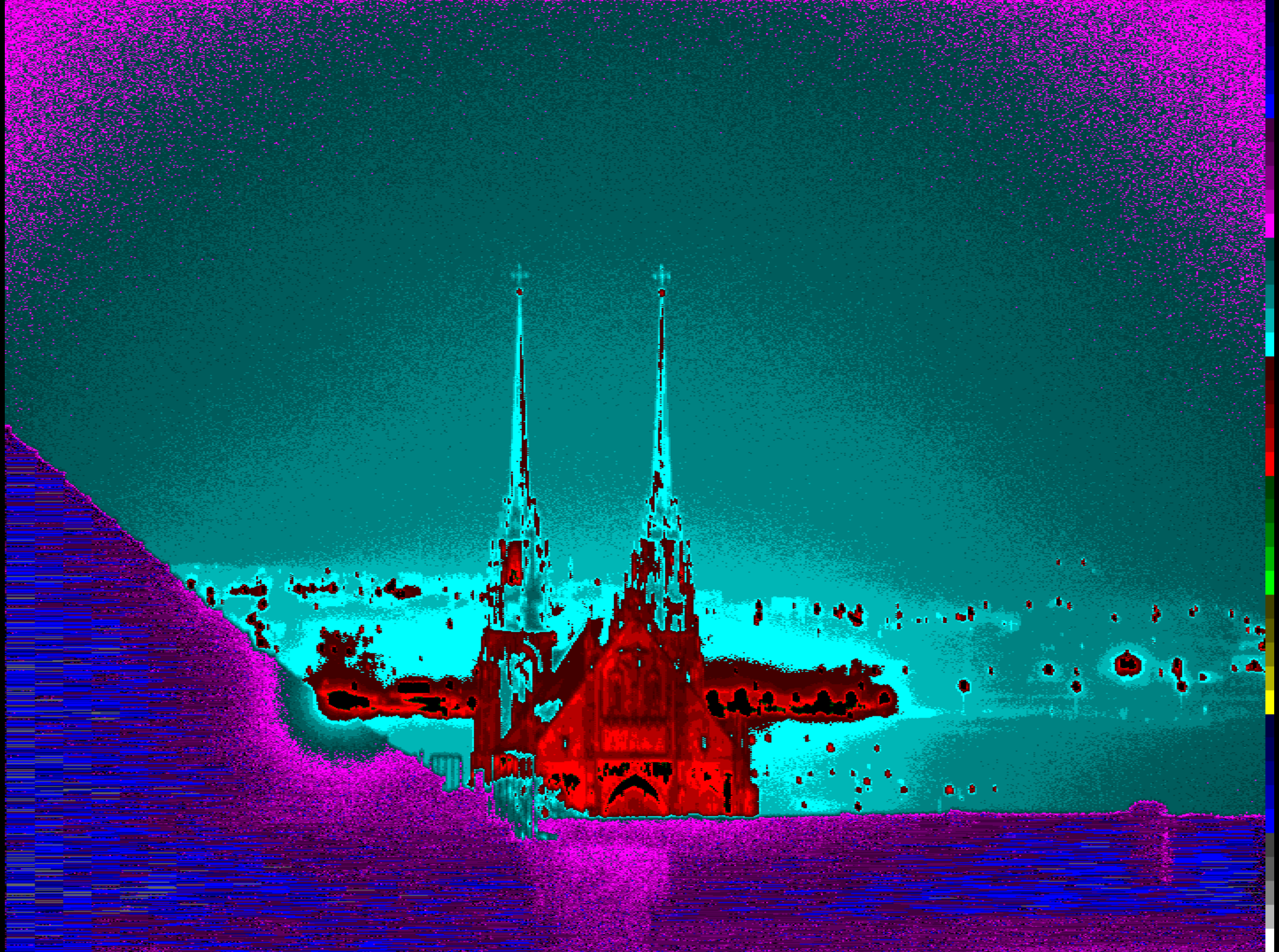

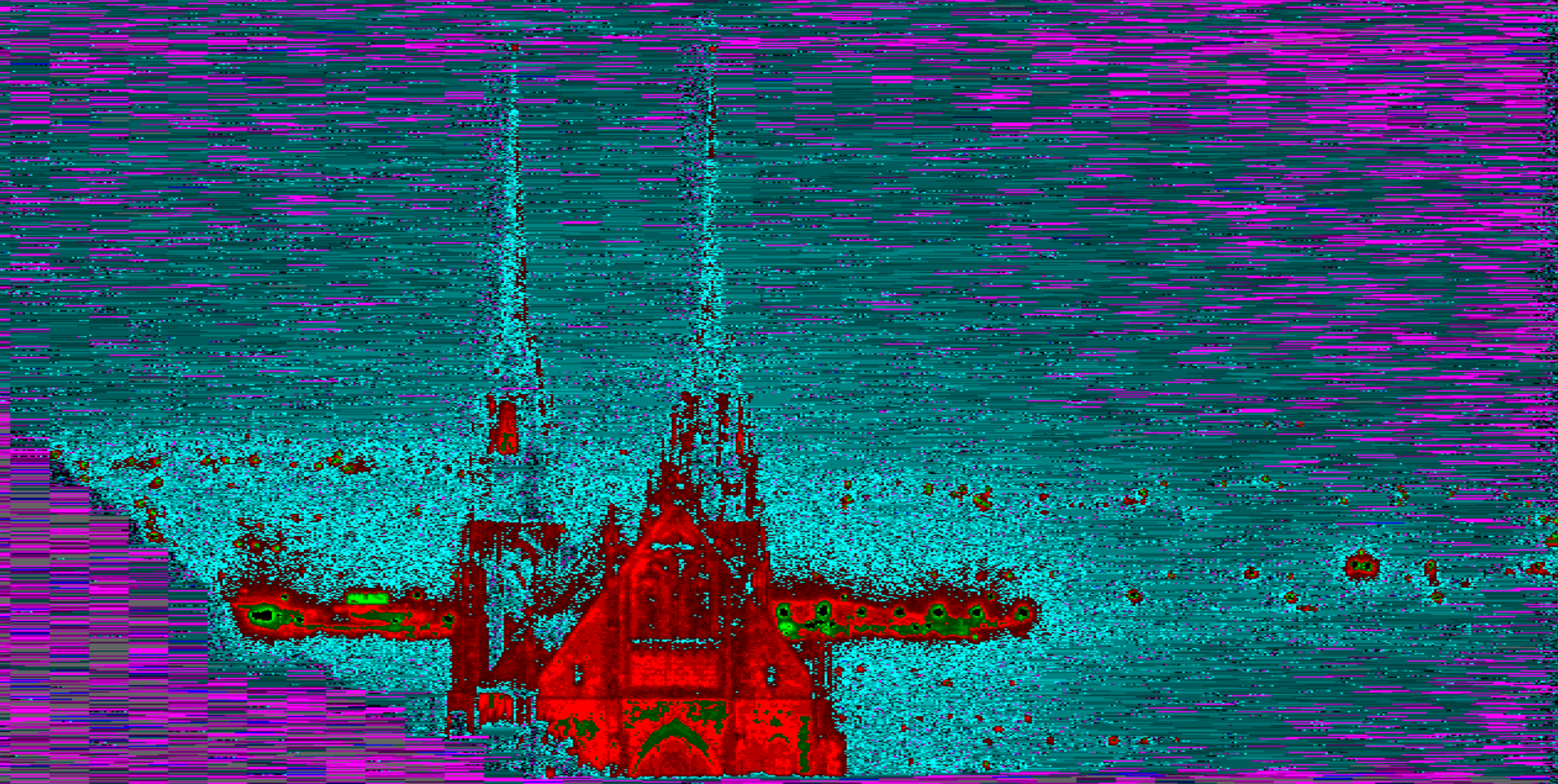

Co dokáže technika a co vlastně chtít?

Čemu se vyhnout?

Noc je dobrá a pěkná věc.

Tu a tam ji lze občas zkrášlit,
pokud ji tím ale mnohem víc nepokazíme.

<http://svetlo.astro.cz>

<http://www.veronica.cz/noc>